

บทที่ 12

การคมนาคมและการขนส่ง

1. ระบบโทรคมนาคม

ประเทศบรูไนมีฝ่ายดูแลงานด้านโทรคมนาคม (Telecoms) ที่รับผิดชอบทั้งระบบการทำงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ระบบโทรคมนาคมในที่นี่รวมถึง โทรศัพท์ที่บ้าน โทรศัพท์ระหว่างประเทศ แฟกซ์ เทเล็กซ์ ระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ Cellular เพจเจอร์ โน้ตบุ๊ค และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

โทรศัพท์บ้าน ในประเทศบรูไนใช้ระบบโทรศัพท์แบบคิวิตอล 100% ปริมาณการขอเลขหมายโทรศัพท์ที่เพิ่มขึ้นทุกปี ในปี 1995 มีการขอเลขหมายเพิ่มขึ้น 26% ส่วนโทรศัพท์ระหว่างประเทศของบรูไนมีการใช้เพิ่มขึ้นทุกปีทั้งจำนวนนาทีและจำนวนครั้งที่โทรศัพท์เข้าออก ในปี 1993 มี 23.4 ล้านนาที ในปี 1994 มีการใช้ 25.9 ล้านนาที ปี 1995 มีการใช้ถึง 30.7 ล้านนาที สำหรับแฟกซ์ มีการใช้เพิ่มขึ้นเล็กน้อยในแต่ละปี แต่ก็ค่อย ๆ ขยายวงกว้างมากขึ้นทั้งในสำนักงานของรัฐและเอกชน รวมถึงตามบ้านเรือนของประชาชนด้วย ส่วนระบบเทเล็กซ์มักใช้กับระบบอื่น ๆ พร้อม ๆ กันจำนวนการใช้บริการเพิ่มขึ้นในแต่ละปีเช่นกัน แต่เพิ่มขึ้นไม่มาก ส่วนระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่เซลลูลาร์เพิ่งนำมาใช้เป็นครั้งแรกเมื่อประมาณปี 1989 จำนวนผู้ใช้บริการมีเพิ่มขึ้นเกือบ 100% ในช่วงเวลาเพียงหนึ่งปี คือ เพิ่มจาก 15,420 ในปี 1994 เป็น 30,543 ในปี 1995 ระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่นี้ต่อมารัฐบาลได้ให้สัมปทานแก่บริษัทเอกชนให้เข้ามาเปิดบริการอีก 2 บริษัท คือ บริษัท DST Communication

สำหรับเพจเจอร์มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในแต่ละปี เช่น ในปี 1993 มีการใช้ 8,777 เครื่อง ครั้นในปี 1995 มีการใช้ 9,402 เครื่อง ส่วนด้านโทรเลขนั้นจำนวนผู้ใช้บริการลดลงจำนวนมาก หลังจากที่ประชาชนให้ความสำคัญกับระบบคมนาคมอื่น ๆ เช่น โทรศัพท์ เช่นในปี 1993 มีการใช้โทรเลข 240,200 คำ ต่อมาในปี 1994 มีการใช้โทรเลขเพียง 180,000 คำเท่านั้น สำหรับ Internet เพิ่งนำมาใช้เป็นครั้งแรกในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1995 โดยร่วมมือกับ Sing Net ของประเทศสิงคโปร์ ซึ่งมีปริมาณผู้ใช้ 815 คน ส่วนเครือข่ายโทรคมนาคมระหว่างประเทศ ประกอบด้วย ระบบการเชื่อมโยงด้วยระบบคิวิตอล ซึ่งเป็นระบบ Earth Station และ Optical Fibre Submarine Cable System เครือข่ายระหว่างประเทศนี้ประกอบด้วยบริการที่เรียกว่า International Direct Connect Services ที่สามารถเชื่อมโยงได้กับประเทศต่าง ๆ

ทั่วโลก 187 ประเทศ และ Home Country Direct Service ซึ่งบริการสายจากต่างประเทศ เข้ามายังโอเปอเรเตอร์ของบรูไนโดยตรง และ Integrated Services Digital Network ซึ่งให้บริการด้านข้อมูลไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของเอกสาร คำพูดนอกจากนี้เครือข่ายยังสามารถ เชื่อมโยงโดยตรงกับประเทศต่าง ๆ จำนวน 22 ประเทศ ผ่านระบบดาวเทียมหรือเคเบิลใยแก้ว

2. การไปรษณีย์

งานบริการด้านไปรษณีย์เรียกว่า Postal Services Department (PSD) มีสำนักงาน ทั่วประเทศจำนวน 18 แห่ง PSD ได้นำระบบรหัสประจำเขตมาใช้ครั้งแรก ประเทศบรูไน ได้จัดตั้งศูนย์ตรวจสอบพัสดุและจดหมายแห่งใหม่ในปีอากาส (Berakas) ในช่วงต้นปี 1991 ทำให้งานบริการด้านไปรษณีย์ทำได้คล่องตัว และรวดเร็วยิ่งขึ้น เพราะก่อนหน้านั้นศูนย์ ประเภที่นี้มีอยู่แห่งเดียวกับในเมืองหลวง บันดาร์เสรีเบกาวันเท่านั้น งานบริการด้านไปรษณีย์ นอกจากบริการด้านไปรษณีย์ทั่วไปแล้ว ยังเปิดบริการจ่ายค่าเช่าโทรศัพท์ การทำใบขับขี่ฉบับ ใหม่ และจ่ายค่าภาษีถนนอีกด้วย

สถิติการเข้าออกของจดหมายและพัสดุภัณฑ์มีเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี ทั้งที่มาจากภายใน ประเทศและต่างประเทศ ส่วนการบริการด้านจดหมาย (ด่วน) (EMS) เริ่มเป็นที่นิยมมากขึ้น เรื่อย ๆ นอกจากที่กล่าวมาแล้ว PSD ยังมีบริการอื่น ๆ อีกเช่น :-

1. บริการซื้อขายตั๋วแลกเงินที่ให้บริการกับประเทศในกลุ่ม ASEAN
2. โทรเลขนานาชาติ
3. จดหมายลงทะเบียน
4. บริการเงินด่วนระหว่างประเทศ (อังกฤษ สิงคโปร์ และมาเลเซีย)

3. การบินพลเรือน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานการบินพลเรือน คือ กรมการบินพลเรือน (Department of Civil Aviation-DCA) ซึ่งมีหน้าที่หลักดังนี้คือ :-

1. ควบคุมมาตรการความปลอดภัยและกฎระเบียบด้านการเงิน
2. ส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการบิน รวมถึงการตรวจสอบเหตุการณ์ทางการบินไม่ว่าจะเป็นอุบัติเหตุหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยประมาท

3. วางแผนและให้ข้อมูลเชิงปฏิบัติการแก่สนามบิน รวมทั้งให้ความสะดวกด้านการบริการและความสะดวกอื่น ๆ ที่จำเป็น

4. ให้คำแนะนำแก่รัฐบาลในเรื่องที่เกี่ยวกับงานการบินทั้งหมด

โครงการที่สำคัญ ๆ ของ DCA มีหลายโครงการเช่น :-

1. โครงการ Air Traffic Service Communications and Surveillance เพื่อยกระดับมาตรฐานการบินของบรูไน

2. โครงการ Air Services Agreements เป็นโครงการความร่วมมือด้านการให้บริการบนเครื่องบิน โดยร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ เช่น เบลเยียม กาตาร์ คูเวต นิวซีแลนด์ พม่า และอินเดีย และในอนาคตจะเพิ่มความร่วมมือกับประเทศอื่น ๆ อีกหลายประเทศ

งานการบินได้รวบรวมสถิติต่าง ๆ ของตารางเวลาการบิน การขนส่งสินค้าและจดหมาย รายได้จากการให้บริการด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการบิน เช่น ค่าเช่าที่จอดรถ ค่าภาษีสนามบิน ค่าบริการอื่น ๆ

4. การขนส่งทางบก

การขนส่งทางบกมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กรมการขนส่งทางบก (Land Transport Department-LTD) ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบด้านการให้อนุญาตใบขับขี่รถยนต์จักรยานพาหนะ รักษากฎจราจร และรวบรวมรายได้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ LTD ยังได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรถยนต์และรถจักรยานยนต์จากสถิติในปี 1994 จำนวนพาหนะยานยนต์เพิ่มขึ้น 5.9% รายได้จากภาษีถนนและค่าบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

การคมนาคมทางบกในประเทศบรูไนมีทั้งรถโดยสาร (แท็กซี่) แต่มีไม่มาก มีรถยนต์ประจำทาง ซึ่งมี หมายเลขประจำสาย เพื่อบอกให้ประชาชนทราบว่าสายไหนมีจุดหมายปลายทางอยู่ที่ใดผ่านสถานที่ใดบ้าง

5. การทำเรือ

ประเทศบรูไนมีท่าเรือที่ขนถ่ายสินค้าอยู่ 3 แห่งคือ :-

1. มัวรา
2. บันดาร์ เสรี เบกาวัน (เมืองหลวง)
3. กัวลาบีเอเลต

ท่าเรือทั้งสามแห่งนี้เป็นของรัฐบาล ส่วนท่าเรือของเอกชนมีอีก 3 แห่ง คือ :-

1. ซีเรีย
2. ลูมุต

ท่าเรือทั้งสองแห่งนี้มีบริษัทเชลล์บรูไนเป็นผู้ดูแล ใช้ในการขนส่งสินค้าประเภทแก๊สธรรมชาติและน้ำมัน

3. ดันขงซ็อลริง เป็นท่าเรือเพื่อการส่งออกไม้ซุง

ในแต่ละปีนำหนักสินค้าที่เพิ่มขึ้นทุกปี จากการสำรวจครั้งล่าสุดพบว่าสินค้านำเข้าที่ท่าเรือมี 98.9% ส่วนส่งออกเพียง 1.1% สินค้าส่งออกที่เพิ่มขึ้นก็คือ สินค้าไม้- ไม้ซุง

ท่าเรือที่สำคัญของรัฐบาลมีด้วยกัน 3 ท่า คือ :-

1. ท่ามัวรา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือห่างจากเมืองหลวง 27

กิโลเมตร เป็นท่าเรือที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ มีความลึก 10 เมตร กว้าง 611 เมตร สามารถนำเรือขนาดใหญ่ (Vessel) เข้าเทียบท่าได้ครั้งละ 6 ลำ

2. ท่าบันดาร์ เสรี เบกาวัน เป็นท่าเรือเก่าแก่ ตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 รับเฉพาะเรือที่มีความยาวไม่เกิน 30 เมตร และมีความลึกไม่เกิน 5 เมตร

3. ท่าเรือกัวลาบือเลต ตั้งอยู่ที่แม่น้ำบือเลต รับเฉพาะเรือที่มีความยาว 60 เมตร เพราะท่าเรือยาว 61 เมตร โดยมากเรือที่เข้าเทียบท่ามักจะเป็นเรือจากประเทศเพื่อนบ้าน

นอกจากนี้การคมนาคมทางน้ำภายในประเทศบรูไนใช้ทั้งเรือหางยาว แท้กซึ่งน้ำซึ่งใช้ในการติดต่อไปมาของชาวบรูไนกับชาวหมู่บ้านน้ำ (Water Village)

6. การทะเล

กรมทะเล (Marine Department) เป็นผู้ดูแลงานทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับทะเล กรมนี้มีหน้าที่หลัก 5 ประการ คือ :-

1. ให้บริการด้านการนำร่องทางทะเล ดูแลบริเวณที่เรือสามารถจอดได้ และบริเวณที่มีความสำคัญในน่านน้ำ
2. ดูแลรักษาทางเดินเรือที่มุ่งไปยังท่าเรือมัวรา
3. ดูแลรักษาไฟที่เกี่ยวข้องกับทางทะเล
4. ตรวจสอบเรือในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุในน่านน้ำบรูไน
5. ให้ใบอนุญาตและจดทะเบียนเรือประเภทต่าง ๆ

ส่วนงานด้านบริหารแยกเป็นส่วน ๆ ดังนี้ :-

1. ฝ่ายปฏิบัติ มีหน้าที่รับผิดชอบด้านตารางการเดินเรือ คู่มือทางเดินเรือในน่านน้ำและประสานงานกับตำรวจน้ำ หรือวิศุขชายฝั่ง
2. ฝ่ายวิศวกรรม มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านเทคนิค คู่มือรักษาเครื่องยนต์กลไกตามที่ได้กำหนดไว้แล้ว
3. ฝ่ายสินค้าส่งออกและนำเข้า มีหน้าที่ดูแลด้านการส่งออกและการนำเข้าผ่านทางเรือสินค้า ตรวจสอบอุบัติเหตุทางเรือ ทั้งในทะเลและในแม่น้ำ ให้ใบอนุญาตหรือกำหนดให้จัตตะเบียนสำหรับเรือสินค้า
4. ฝ่ายตรวจสอบและรับประกันคุณภาพ มีหน้าที่ดูแลฝึกอบรมและยกระดับงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้บุคลากรภายในกรมและตรวจสอบการทำงานของผู้เกี่ยวข้องบนเรือ
5. ฝ่ายออกใบอนุญาตการขนส่งสินค้าเพื่อการค้าขาย ฝ่ายนี้เพิ่มเติมขึ้นในปี 1990 เน้นงานขนส่งหรือการทำธุรกิจ คู่มือ และตรวจสอบจำนวนเรือที่จะออกไป และออกใบอนุญาตในการขนส่งสินค้าเพื่อการส่งออก
6. ฝ่ายภูมิภาคและวิเทศสัมพันธ์ มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลความปลอดภัยทางทะเล เข้าร่วมในองค์กรทางทะเลนานาชาติ (International Maritime Organization) ในปี 1994 ได้ทำข้อตกลงกับประเทศญี่ปุ่นในการตรวจสอบกากน้ำมัน หน้าที่ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของฝ่ายนี้คือการให้ข้อมูลต่าง ๆ ทางทะเลด้วยระบบเครือข่ายข้อมูล (Information network System)

7. สายการบินบรูไน (Royal Brunei Airlines)

สายการบินบรูไนเริ่มตั้งขึ้นในปี 1974 บอร์ดบริหารประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล เริ่มบินเป็นครั้งแรกวันที่ 14 พฤษภาคม 1975 โดยบินไปยังประเทศสิงคโปร์ เส้นทางการบินของสายการบินบรูไนประกอบด้วย ประเทศในเอเชีย ตะวันออกกลางและยุโรป ในปี 1993 การบินบรูไนได้มีเที่ยวบินไปยังประเทศสิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ (มนิลา) ชาราวัก (กูจิง) ซาบาห์ (โกตากินาบาลู) ฮองกง กรุงเทพมหานคร กัวลาลัมเปอร์ จาการ์ตา ดาร์วิน (ออสเตรเลีย) คูไบ แฟรงก์เฟิร์ต ลอนดอน เวิร์ด เจดดาห์ อาบูดาบี บาห์เรน ซูริกปักกิ่ง และไคโร

สายการบินบรูไนมีเครื่องบินขนาดกลาง และขนาดใหญ่ (Boeing) ซึ่งบินไปตามเมืองใหญ่ ๆ ทั่วโลก สายการบินบรูไนได้ทำข้อตกลงทางการบินกับสายการบินต่าง ๆ ที่สำคัญเพื่อรักษามาตรฐานทางการบิน ในปี 1994 ได้ทำข้อตกลงกับคูเวตและจอร์แดน (Air Services Agreement-ASA) ปี 1995 ได้ทำข้อตกลงร่วมกับอิหร่าน (Air Link Agreement) และยังได้ทำข้อตกลงร่วมกับอินเดียภายใต้ข้อตกลง ASA นอกจากนี้ยังได้ตกลงทางการค้ากับฮ่องกง คูเวต สวิสเซอร์แลนด์ และออสเตรเลีย อีกด้วย

การบริการด้านอื่น ๆ สายการบินบรูไนก็ให้ความสำคัญ เช่น งานด้านเทคนิค โดยจัดตั้งฝ่ายเทคนิคของสายการบิน นอกจากนี้ยังให้บริการด้านการนำเข้า-ส่งออกด้วย สำหรับเรื่องอาหารบนเครื่องบิน ทางสายการบินจะจัดหาอาหารทะเลมาให้เท่านั้น เพราะสายการบินบรูไนโดยมากผู้โดยสารเป็นมุสลิม และบริการพิเศษคือก่อนที่เครื่องบินจะทะยานสู่ผู้ฟ้าทางเครื่องบินจะเปิดเทปการขอพรจากพระเจ้าเพื่อให้เดินทางโดยสวัสดิภาพตามหลักการอัลอิสลาม